

Háromezer hősi halott gyászünnepe a szegedi temetőben.

Nem volt elég villamoskocsi a temetők zarándokainak.

Ami ösziróza, krizantém nyílt a szegedi kertekben és ami kegyelet virágozott ki halottak ünnepére az emberzivek kertjében, az mind kivándorolt a temetőbe és virágtengerré változtatta a halottak kertjét. A virággal, koszorúkkal, színes viaszgyertyákkal feldíszített sírok között olyan hatalmas emberlőmeg sűrűsödött össze, amilyenre hosszú évek óta nem volt példa. Akinek halottja van, az mind elzarándokolt a temetőbe, az mind leróta kegyeletét az elköltözötték iránt.

A népvándorlás már a kora délutáni órákban megkezdődött. A Dugonics téri villamos megállónál állandóan hatalmas tömegek várakoztak és a koszorúk alatt roskadozó villamoskocsik nem tudtak megbirkózni a forgalommal. A belvárosi temető és a Dugonics-tér között pedig ezekben az órákban állandóan tizenöt-hármas kocsi közlekedett, de azért nagyon sokan már nem kaptak helyet és így nehéz koszorúkkal a hosszú, hiábavaló várakozás után gyalog indultak neki az utnak.

A villamosvasút igazgatósága nem állíthatta be több kocsit, mert a kiterőknél háromnál több villamos egyszerre nem fér el.

Mindenszentek ünnepén a szegedi temetőben pihenő háborús áldozatok iránt is leróta kegyeletét a város közönsége. A négy órakor kezdődő impozáns ünnepélyen résztvett a helyőrség tisztikara vezényszóval László Miklós tábornok vezetésével. Felvonult a hősi temető emlékműve elé a Szegeden állomásozó legyvernemek egy-egy díszszázada is. A város hatóságát és közönségét dr. Aigner Károly főispán és dr. Gadl Endre kultúratanácsnok, a Vitézi Széket vezényszóval Fegyveres Sándor tábornok, székkapitány és vezényszóval Zsiday Imre járási hadnagy képviselte, kivonult a rendőrség tisztikara is dr. Botlka Sándor rendőrfőtanácsos vezetésével.

A katonasírok ünnepi díszben várakoztak az ünnepélyt. Korhadt fakesztyeiket egyszerű fehér köntösökkel cserélték fel és minden sírra jutott koszorú, virág és gyertya bőven. A belvárosi katolikus temetőben ezernyelcszáz hősi halott pihen, a görögkeleti temetőben 635, a református temetőben pedig 420.

Az ünnepélyt a katonazenekar nyitotta meg a Himnusszal. A temető kapujánál levő hősi emlékmű előtt felállított emlévényre Zámbo Dező katonai lelkész lépett fel ezután. Lelekes beszédben emlékeztetett meg a háború elvérzett hőseiről, majd könyörgő imát mondott lelki üdvösségükért.

László tábornok tartott ezután emlékbeszédet és a helyőrség nevében megkoszorúzta az

emlékművet. A város hatóságának a koszorúját dr. Gadl Endre tanácsnok, a hadirokkantak szövetségének koszorúját pedig dr. Balló István tette az emlékműre.

A szomorú gyászünnepeket a katonazenekar zárta be a Himnusszal.

A város halottainak sírját a tanács tagjai és a polgármester látogatták meg. Koszorút helyeztek László György, Kállay Albert, Szabados János költő-tanácsnok, Klauzál Gábor, Fodor Károly, Taschler Endre, Balogh Károly és a negyvennyolcas honvédek sírjára.

Az egyetemi tanárok és az ifjuság a szegedi földbe temetett professzorok sírját látogatta meg: Apáthy István és Veszprémy Dávidé.

A szegedi színészet elhunyt nagyjainak sírjára szintén jutott virág és koszorú az utódok kegyeletéből. A színészek Makó Lajos és Bekffy Kékemezey Vilma sírját keresték fel.

Este azután felragyogtak a gyertyák a halottak kertjében és az élők hatalmas tömege megindult vissza, a város felé.

Ujabb felebbezések a katolikus egyházi adó ellen.

Még nem jött válasz a közgyűlési határozat megfelebbezésére.

A katolikus egyházközségek adókövetései egyre nagyobb hullámokat vernek a városban. A megterhelt hívek közül nagyon sokan megfelebbezik a jogtalannak minősített kivetést a tandíjhoz és felebbezésükben kivétel nélkül arra hivatkoznak, hogy a város kegyurasága alá tartozó egyházközségeknek külön egyházi szükségleteik nincsenek, minden szükségletüket a kegyur város fedezi.

A tanács a felebbezők ellen indított egyházi

adóvégrehajtási eljárást ismét felfüggesztette. Az a miniszteri leirat ugyanis, amely a megyéspüspökhöz érkezett és amely az egyházközségek megalakulásának törvényességét állapítja meg, az adókövetési jog körül támadt bizonytalanságot nem tisztázza. Dr. Pistor Egon, aki megfelebbezte a tanácsnak az egyházi adókövetések jóváhagyására vonatkozó határozatát, még nem kapott választ a belügyminisztertől.

Fischhof Gyula véleménye körül forgott a hétfői tárgyalás Ferry grófnő végrendelete ügyében.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) A budapesti ítélőtábla Andorffy-tanácsa előtt ma egész délelőtti folytatást a hosszú hónapok óta húzódó Ferry grófnő-féle százmilliárdos végrendelet-pórt. Mint már beszámolt a Délmagyarországi, Fischhof Gyula szegedi bankigazgató, Európa-szerte ismert írásszakértő hosszas vizsgálata után a Táblához benyújtott véleménye alapján a már döntő stádiumban lévő pör egészen új alapokra terelődött. Fischhof albumszertű véleményét alaposan áttanulmányozta az ítélőtábla és ezek után legutoljára

írasszakértői szemlélet rendelt el Fischhof által megvilágított körülményekre. A mai folytatásos tárgyalás egész tartalma a szegedi bankigazgató szakértő által felvetett kérdések körül forgott, miután meghallgatták a többi törvényszéki szakértő véleményeit. A Tábla azonban még ezek után sem hozott döntést, illetőleg ítéletet, hanem a részletekörülmények tisztázására — amelyek az írásszakértői szemle után fölmerültek — újabb kihallgatásokat rendelt el. A nagyarányú pórt kedden folytatják, nem valószínű az, hogy már ítéletre kerülne sor.

Házi perpatvar után elítéltetés nemzetgyalázás címén.

Egy asszonyt tizennégy, a másikat nyolc napi fogházra ítélték.

A legutolsó időben igen megszaporoztak a nemzetgyalázási pörök, alig van tárgyalási nap, amikor ne kerülne nek a legkülönbözőbb társadalmi helyzetű és állású emberek nemzetgyalázás vádjával terhelt a szegedi törvényszék elé. A nemzetgyalázások — amelyeket pedig a magyar állam és a nemzet hatályosabb védelméről szóló törvény szigorúan büntet — a legkülönbözőbb esetekből adódnak elő, a vasúti utazások közben épp úgy, mint két család házi perpatvara közben, amint ez kiderült a hétfői főtárgyalások során.

Özv. Russz Jánosné a gyulai ugynevezett régi román iskolában lakott leányával, Ottlikán Tórnéval. Az összeomlás bekövetkezése után Szabó János állami tisztviselő családjának menekülni kellett Pancsováról és később Gyulára osztották be, a volt román iskolában kapott lakást Russzék mellett. Alig költöztek be a lakásba Szabóék, amikor egészen apró dolgokból megkezdődtek az ellentétek a két család között. A veszekedések napirenden voltak, világnézeti differenciák fejlődtek ki a két család tagjai között.

Később az ellentétek annyira erősödtek, hogy amikor csak lehetett, az egyik család kellemetlenkedett a másiknak. Két év előtt augusztusban azután egy este arra lettek figyelmesek Russzék, hogy nagy zaj, kiabálás van az udvaron. A két nő kiment erre az udvarra, mire így kiáltottak rájuk:

— Mit bámultok?

Erre azután éktelen veszekedés kezdődött a két család tagjai között. A veszekedés hevében pedig Russzék és Ottlikánné sértő szavakat kiáltottak Szabóék felé, akiket menekült magyaroknak neveztek. Így azután több nyomdafestéket nem tűrő kifejezés közben, ezeket is mondták:

— Nem szemétdob ez, ahol most vagytok, menjetek a magyarok közé!

Szabóék természetesen följelentették Russzékát, akik ellen a magyar állam és nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétség címén emeltek vádat. A főtárgyalást hétfőn délelőtti tartották meg a szegedi törvényszék Vild-tanácsa előtt. Özv. Russzék tiltakozott a vád ellen. Elmondotta, hogy amikor az udvari botrány lejárdozott, éppen gyászolta férjét és így nagyon bántotta a zaj, ezért ment ki az udvarra.

Egy fiatalember tanu azt vallotta, hogy az udvaron kergetődzött Szabóék leányával, aki elvette cigarettatárcáját és ebből támadt azután a kis

udvaron a zaj. Néhány tanu pedig megerősítette Szabóéknek azt az állítását, hogy az egész magyarságra használtak súlyosan sértő kifejezésekre Russzék. Ezzel szemben az anya és leánya végig tagadták bűnösségüket.

A törvényszék ezután ítélethozatalra vonult vissza. A bíróság bűnösnek mondotta ki a két asszonyt a nemzetgyalázás vétségében és a háziperpatvar után Russzéknek 14 napig, Ottlikánnének pedig nyolc napig kell bevonulni a fogházba. Ezenkívül Russzéknek félmillióra, leányát pedig 300.000 korona pénzbüntetésre is ítélték. A vádlottak felmentés miatt felebbezték, mire az ügyész súlyosbíttatást jelentett be felebbezést a Táblához.

Apasági kereset Jenő főherceg ellen.

Bécs, november 2. Egész Felső-Magyarországot érdekes botrány tartja lázban. A botrány közepontjában egy szerelmi történet áll, amelynek hőse Jenő főherceg, a német lovagrend nagymestere. Jenő főherceg fiatal korában, amikor a troppeni kolostorból hazatért szülei házába, egy polgárleánnyal élt közös háztartásban és egy leányuk született. A főherceg leánya 30 évig nem tudta, hogy ki az apja.

Egy véletlen folytán végre mégis megtudott mindent. Természetesen nyomban apjához fordult és mivel szegénységben élt, tőle kért anyagi segítséget. Az apja azonban ridegen visszautasította, mire a fiatal asszony apasági keresetet indított Jenő főherceg ellen. Mivel a leány és az apa ügyvédjei nem tudtak megegyezni egymással, a márisch-ostrauai bíróság fogja eldönteni a szokatlanul érdekes pört.

Az amerikai magyar követ merénylet-től tart. Budapestről jelentik: Washingtoni hírszerint gróf Széchenyi László magyar követ rendőrségi oltalmat kért az államkormánytól a magyar követség palotájára és saját magánlakására, mert az utóbbi napokban több levelet kapott, amelyekben merénylettel fenyegetik. Az amerikai államkormány eleget tett a magyar követ kérésének és szigorúan őriztetni lákását, ugyancsak a magyar követség házára is.

gekre vezet. Ami egyszer megtörtént, bármilyen komor emlékek fűződjenek is hozzá, semmiféle változás nem tudja meg nem történné tenni. Németalföld szabadságharca a spanyolok ellen, kétség-telenül nem volt kevésbé veszedelmes és mindenesetre több komoly áldozatot követelt, mint a csehek obstrukciói a bécsi birodalmi gyűlésen, mégis a habsburgi idők emlékeit Flandriában nem semmisítették meg, hanem mint egy történelmi korszak emlékeit, egészen napjainkig megőrizték. Ha Ferenc József képeit és szobrai az üléstermekből és hivatali helyiségekből eltávolították, nagyon jól megértem, mert a „kegyeletlen” utódok trónra lépése is rendszerint ilyen jelenségekkel van egybekötve. Csehszlovákiában azonban eltávolították az összes Habsburg-emlékeket, közöttük még József császárnak azokat a szobrai is, amelyek azt a jelenetet ábrázolják, mikor a császár a cseh paraszt ekéjének szarvát megfogja. Vajjon a „csehszlovák állami gondolat” szempontjából veszedelmesebb a régóta halott császár az örökké élő kardos Siegfriednél, akinek szobrát egy üresen maradt talapzaton felállították? Vagy nem a játékos humor bontogatja-e szárnyait, ha az ember egy szálloda előcsarnokában megpillantja Ferenc József jól ismert lovasképét, tábornoki egyenruhában, de úgy, hogy hatalmas fekete szakállal van átmázolva? A mult elleni küzdelemnek ez a módja a prágai dóm síremlékeit juttatja eszünkbe, melyek orrait a huszita háborúk idején leverték. Akkor a márványokat csonkították meg, most a császár szakállát szaporították meg, de a szellem ugyanaz maradt.

A történelem ritkán produkál új dolgokat. Új államalakulások a multtal szemben mindig türelmetlenséget, idegen érzések irányában pedig kevés megértést tanúsítanak. Ez azonban nem változtat azon, hogy Prága a kontinens legérdekesebb városai közé tartozik, ahol a kései őszi nap elmúlt századok köveiben élő emlékeit aranyozza meg.